

Значення дисплазії у виникненні злоякісних пухлин молочних залоз собак

Н.І. Шестяєва, кандидат ветеринарних наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Проведено аналіз можливого значення дисплазії у виникненні злоякісних пухлин молочних залоз собак. Встановлено, що пухлини, які супроводжує дисплазія, мають значно менший розмір та розвиваються значно повільніше, ніж ті, що не мають ознак супроводу гіперплазії. Показано, що дисплазія виникає у собак раніше за часом, ніж злоякісні новоутворення.

У жінок наявність атипової гіперплазії клітин молочних залоз є другим (після генетичного) за значенням чинником ризику, наявність якого у декілька разів підвищує частоту раку молочних залоз порівняно з популяційним рівнем [4]. У собак дисплазія досить часто визначається у тканині, яка оточує пухлину молочних залоз [7]. Проте, незважаючи на це, дослідження ролі таких порушень у подальшій малігнізації вкрай недостатні і деякі автори вважають, що значення цього фактора або невідоме, або несуттєве [5].

Метою нашої роботи було проведення аналізу можливого значення дисплазії у виникненні злоякісних пухлин молочних залоз собак.

Матеріал та методи дослідження. Матеріал був отриманий за хірургічного втручання з клінік ветеринарної медицини м. Київ під час планових операцій із приводу видалення новоутворень молочних залоз собак. Пухлини після їх видалення фіксували 10%-вим водним розчином формаліну. Подальшу обробку патологічного матеріалу, а також фарбування зрізів гематоксиліном Караці та еозином проводили за загальноприйнятими схемами. Гістологічні типи визначали за Міжнародною гістологічною класифікацією пухлин молочної залози ВООЗ [6]. Для визначення ролі можливих чинників ризику виникнення новоутворень молочних залоз застосовували метод ранжирування. Цифрові дані, що були одержані у ході виконання досліджень, оброблені статистично із використанням критерію t Стьюдента [3].

Результати досліджень та їх обговорення. З'ясовано, що серед 51 зразка злоякісних пухлин, які були проаналізовані, наявність супутньої дисплазії діагностували у 18 (35,3 %). За нечисельними даними літератури дисгормональні дисплазії із вираженою проліферацією епітелію супроводжують злоякісні пухлини молочних залоз собак у третині випадків [1]. Цікаво, що за умов карцином, сарком та карцином/сарком у доброякісній пухлині це співвідношення зберігалось (відповідно 1:2,7; 1:2,5; 1:4), тоді як серед випадків карциносарком у дослідженій вибірці кількість пухлин, які були діагностовані на фоні дисплазії, була більшою (3,5:1), ніж тих, що не мали ознак дисплазії. Відзначимо також, що половина пухлин неінфільтративної (in situ) карциноми діагностовані на фоні дисплазії, що підтверджує свідчення про

особливість цих пухлин – вони можуть бути частиною фіброзно-кістозної хвороби [7]. Того ж часу ознаки дисплазії не відмічені у жодному із зразків простих солідних карцином.

При аналізі тривалості захворювання собак зі злоякісними пухлинами залежно від наявності дисплазії, яка супроводжує пухлину, знайдено, що у разі останньої тривалість хвороби була в 1,5 раза довшою, ніж у випадку відсутності дисплазії (таблиця). Така закономірність спостерігалася у групах злоякісних пухлин різного гістологічного типу.

Об'єм злоякісних пухлин за умов дисплазії був значно меншим, ніж у випадку, коли не відмічено її ознак (таблиця). Цей факт підтверджувався в усіх групах пухлин різних за гістологічним типом: карцином, сарком, карциносарком та карцином/сарком у доброякісній пухлині. Проте нечисельність груп та значна варіабельність за розмірами сарком та карциносарком не дозволили виявити вірогідність згаданих змін.

Не виявлено суттєвої різниці в середній кількості балів, що характеризують кількість випадків вагітності та лактації, псевдовагітності та лактації за неї, а також штучного гальмування лактації після родів, між пухлинами на фоні дисплазії та без неї ($1,65 \pm 0,36$ та $2,14 \pm 0,32$ відповідно; $P_t > 0,1$). Не різнилися ці пухлини і за середньою величиною інкапсуляції ($1,25 \pm 0,25$ та $1,32 \pm 0,15$ відповідно; $P_t > 0,1$).

Тривалість захворювання (рік) та об'єм (см³) злоякісних пухлин молочних залоз собак за присутності або відсутності дисплазії (M ± m)

Гістологічні типи пухлин	Тривалість захворювання				Об'єм пухлин			
	n	на фоні дисплазії	n	без ознак дисплазії	n	на фоні дисплазії	n	без ознак дисплазії
Злоякісні пухлини, у т.ч.:	18	1,51±0,23	27	0,98±0,12*	18	186,6±59,1	33	704,2±240,2*
карцинома	8	2,20±0,43	18	1,05±0,26*	8	54,3±30,2	22	425,9±101,3*
саркома	2	2,00±0,00	4	0,81±0,18*	2	183,4±176,6	5	2367,4±1491,3
карциносаркома	7	0,74±0,18	1	0,33	7	362,8±116,5	2	845,0±355,0
карцинома/саркома у доброякісній пухлині	1	0,42	4	1,04±0,37	1	18,8	4	85,7±69,5

* Різниця із групою пухлин, діагностованих на фоні дисплазії, вірогідна ($P_t < 0,05$).

Висновки

Проведений аналіз засвідчив, що пухлини, які супроводжує дисплазія, мають значно менший розмір та розвиваються значно повільніше, ніж ті, що не мали ознак супроводу гіперплазії. Можна допустити, що частина злоякісних пухлин дійсно виникає на фоні дисгормональної дисплазії, проте саме це, мабуть, стримує їх ріст. Відзначимо, що дисплазія виникає у собак раніше за часом, ніж злоякісні новоутворення. На думку деяких авторів проліферативні, диспластичні ураження є ранньою стадією канцерогенезу [2]. Однак для визначення достеменної ролі цих чинників у патогенезі злоякісних пухлин молочних залоз собак необхідні подальші дослідження.

Бібліографія

1. Голубева В.А. Рак молочных желез собак (клиническая картина, морфология, прогноз) / В.А. Голубева, В.И. Пономарьков // Ветеринария. – 1988. – № 2. – С. 61–63.
2. Канцерогенез / Под редакцией Д.Г. Заридзе. – М. : Медицина, 2004. – 574 с.
3. Ойвин И.А. Статистическая обработка результатов экспериментальных исследований / И.А. Ойвин // Патол. физиол. и эксперим. терапия. – 1951. – Т. 193, № 1. – С. 265–275.
4. Fitzgibbons P. Benign breast changes and the risk of subsequent breast cancer, an update of the 1985 consensus statement / P. Fitzgibbons, D. Henson, R. Hutter // Arch. Pathol. Lab. Med. – 1998. – Vol. 122, № 9. – P. 1053–1055.
5. Martin de las Mulas J. Animal models of human breast carcinoma: canine and feline neoplasms / J. Martin de las Mulas, C. Reymundo // Rev. Oncologia. – 2000. – Vol. 2, № 6. – P. 274–281.
6. Histological Classification of mammary tumors of the dog and cat / W. Misdorp, R. Else, E. Hellmen, T. Lipscomb // Armed Forces Inst. Pathol. in cooperation with Amer. Registry of Pathol. and World Health Organization Collaborating Center for World Reference on Compar. Oncol. – Washington, DC, 1999. – 58 p.
7. Misdorp W. Tumors of the mammary gland / W. Misdorp // Tumor in domestic animals / Ed. D. Meuten – Iowa State Press, 2002, ed. 4. – P. 575–612.